

Време је да ми, Срби, престанемо са самозаваравањем. То ће рећи да је неопходно да сагледамо реалност властите актуелне позиције.

Зашто је то потребно?

Онај ко није у стању да увиди реалност своје – ма како неповољне позиције – неће бити у стању ни да развије стратегију/ стратегије за њено превазилажење.

Актуелни статус Србије је статус поражене земље. Њега су нам наметнуле „силе победнице“ у необјављеном рату вођеном мимо међународног права и свих цивилизацијских узуса. То наметање свакако не би било довољно успешно да није и, како политичари воле да кажу, снажне потпоре изнутра.

Да би се та „ствар“ што коректније примила, да бисмо је прогутали и „сварили“ добачен нам је наводни еуфемизам: фактички третирани као поражени формално ћемо бити означени као кривци, а што пре се саживимо с том потоњом улогом, то ћемо наводно бити „преваспитавани“, „прихватљивији“, „просветљенији“ и „бољи“.

За истину о правом статусу и третману, међутим, нису потребне многе анализе и докази. Довољно је подсетити да се од пораженог вазда нешто тражи и очекује, захтева, да се сваки његов корак надгледа, условљава и програмира.

Поражена земља по правилу је на губитку. Она губи значајне елементе властите државности. Самосталност и њене спољне и њене унутарње политике трпи „дефицит“, поготову у суочењу с правом јачега, и то у глобалном светском склопу у којем су интереси моћних, ма како били прокламовани и заоденути, у бити *ultima ratio*.

Дефицит у самосталности и аутентичности унутрашње политике неминовно се исказује и као културни дефицит: губљење културног идентитета, деструкција најразличитијих домаћих установа, поготову витално важних. Под плаштом модернизације и усаглашавања сви сегменти морају да буду доведени у сумњу, у флуидни, растресити статус „преиспитивања“.

Последично се рунирају и све норме – од правних до етичких. Урушавају се културни и образовни, а у крајњем и ментални стандарди. Пожељна је схизофрена расцепљеност, ваљда као крупан корак у пожељно (будуће) „апсолутно здравље“.

Поражена земља, наравно, никада неће бити поуздано, до крајности покорна ако и у економском погледу није бачена на плећа. Силама победницама она мора да стави на рапослагање све, а поготову стратешки важне ресурсе.

Док год располаже макар неким од њих, није довољно поуздана: постоји могућност да се нађе тачка ослонаца и породи семе отпора.

Перверзно је али прија слуху моћних: од пораженог се очекује да сладострасно ужива у својим губицима и паду, да их обнародује као успех и непрестано пружа нове доказе о добро наученој лекцији. У томе ће му помоћи бројни домаћи „техничари“, онај сој о којем је упечатљиво писао Малапарте пратећи политичке преокрете и преврате на светској сцени у првим деценијама минулог века. Њихово је да запоседну битне „коте“, потом све иде једноставно.

Без обзира на побројане „мајсторије“ први корак ка стратегији опстанка је ослобађање од илузија, увиђање значења дела а не речи, те скраме и фила мастодонтског „новоговора“.

Када се већина – не мора да буде апсолутна – ослободи илузија, и поготову блиске нам губитничке шпекулације типа да ћу се ја, појединац, захваљујући личној довитљивости, прилагодљивости и кетман – камуфлажи некако провући, док ме за остале, целину (све до потомака) није брига, стратегија опстанка још није на помолу. Та већина мора да

увиди како све оно што нам се догађа никако није нациљано на некакво ближе или даље добро, па се ваља још мало стрпети, научити још коју лекцију – и ето нас, обећањима намамљених и распамећених у рајском поретку без премца и лимита („крај историје“).

Истопљени, уситњени, социјалном драматиком и демографски слаби наталитетом додатно ослабљени, свесни смо да нам нису потребне прескупе победе, ни митске, ни историјске.

Политика великих, давно је приметио Црњански (Embahade) у суштинским усмерењима не мења се стотинама година. То треба увек имати на уму.

Макар звучало патетично, нека буде речено и ово: у стратегију опстанка, наоко скромну алтернативу, мора много да се уложи – и труда и ума – док успешности можемо да се учимо од наших спортиста. Опстају они који нису поражени изнутра. Опстају они који су веома свесни реалности али нису изгубили идентитет. Опстају они који нису пристали на самопоништење и инфериорност, на менталитет губитника.

(Наступ за округлим столом на тему „Да ли Србија има своју стратегију?“)